

ZORGCENTRA NA SEKSUEEL GEWELD IN BELGIË

Het ZSG-model

Zorgcentra
na Seksueel Geweld

Z S G . B E L G I U M . B E

Editie 2026

INTRODUCTIE

Dit document legt de nationale criteria vast waaraan de Zorgcentra na Seksueel Geweld (ZSG's) in België moeten voldoen en beschrijft de toe te passen standaardprocedures. Het ontwerp van draaiboek werd opgesteld door Dr. Saar Baert en Prof. Dr. Ines Keygnaert van de Universiteit Gent in opdracht van het federale gelijkemansbeleid. Dit ontwerp werd op 20/03/2020 opgeleverd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (het Instituut).

Hoofdstukken behorende tot het dit document zijn de handelingsplannen voor de ZSG-verpleegkundige, de ZSG-psycholoog en de inspecteur seksueel geweld en het handelingsplan rond de opvang van minderjarige slachtoffers. De nationale criteria en standaardprocedures, de handelingsplannen en alle bijlagen vormen samen het "ZSG-model".

Het volledige ZSG-model werd besproken in de verschillende technische werkgroepen - zijnde de psychologische, medische, forensische en politieel-justitiële werkgroep - en naderhand tevens op de technische werkgroep voor minderjarige slachtoffers. In het licht van de bevindingen van deze werkgroepen werd het oorspronkelijke ontwerp van model, zoals opgesteld door Dr. Saar Baert en Prof. Dr. Ines Keygnaert bijgesteld en vervolledigd door het Instituut, waarna het werd gevalideerd door de Nationale Stuurgroep ZSG op 15/05/2020 en 10/05/2021. Een update van het ZSG-model werd voorgelegd op en goedgekeurd door de Nationale Stuurgroep ZSG op 21/11/2022. De laatste versie van het ZSG-model werd gepubliceerd in april 2026 op de website van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.

In functie van eventuele referentie naar het ZSG-model, gelieve steeds volgende bronvermelding te gebruiken: Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (ed). Zorgcentra na Seksueel Geweld in België: het ZSG-model (Editie 2026). Brussel: IGVM.

NATIONALE CRITERIA EN STANDAARDPROCEDURES

Zorgcentra
na Seksueel Geweld

Z S G . B E L G I U M . B E

Vorbehouden rechten ZSG-model

Het ZSG-model is eigendom van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (het Instituut). Het Instituut behoudt zich alle rechten voor met betrekking tot dit ZSG-model. Het ZSG-model is een levend model, wat een continue verfijning vergt. Het Instituut behoudt aldus het recht om wijzigingen door te voeren in het ZSG-model na overleg met de technische werkgroepen en stakeholders.

INHOUDSTAFEL

INTRODUCTIE	
INHOUDSTAFEL	1
AFKORTINGEN.....	3
1. ZORGCENTRA NA SEKSUEEL GEWELD	4
2. BETROKKENEN PARTNERS BIJ HET ZORGCENTRUM NA SEKSUEEL GEWELD.....	6
2.1. ZSG-partners	6
2.2. Bevoorrechte partners.....	7
2.3. Andere partners.....	8
3. INFRASTRUCTUURCRITERIA	9
4. FUNCTIEPROFIELEN	12
4.1. ZSG-verpleegkundige	12
4.2. Psycholoog.....	13
4.3. Coördinator ZSG-afdeling.....	15
4.4. Arts-medisch verantwoordelijke ZSG-afdeling	16
4.5. Inspecteur seksueel geweld	17
4.6. ZSG-politicoördinator.....	19
4.7. Liaisontaken van de politie	20
4.8. Aanbevelingen met betrekking tot de functie magistraat verantwoordelijk voor de ZSG's bij het parket van eerste aanleg.....	21
5. AANVULLENDE KWALITEITSCRITERIA.....	22
5.1. Teamoverleg, intervisie en supervisie	22
5.2. Overleg met partners.....	22
5.3. Bereikbaarheid.....	23
5.4. Registratie.....	23
6. BEROEPSGEHEIM.....	24
6.1. Basis en algemene principes	24
a. Doelstellingen en beschermde belangen.....	24
b. Wettelijk kader: artikel 352 van het Strafwetboek.....	24
c. Regel van openbare orde.....	25
6.2. Personen die aan het beroepsgeheim zijn gebonden.....	25
6.3. De deontologische codes	25
6.4. Uitzonderingen op het beroepsgeheim	26
a. Wettelijke uitzonderingen: getuigenis voor de rechtbank of voor een parlementaire onderzoekscommissie en de wettelijke verplichting of toestemming om geheimen te onthullen	26
b. Schuldig verzuim	26
c. De noodtoestand	27
d. Opheffing van het beroepsgeheim in geval van mishandeling van minderjarigen en kwetsbare personen ..	27
e. Overleg om misdrijven te voorkomen	28
6.5. Gedeeld beroepsgeheim.....	29

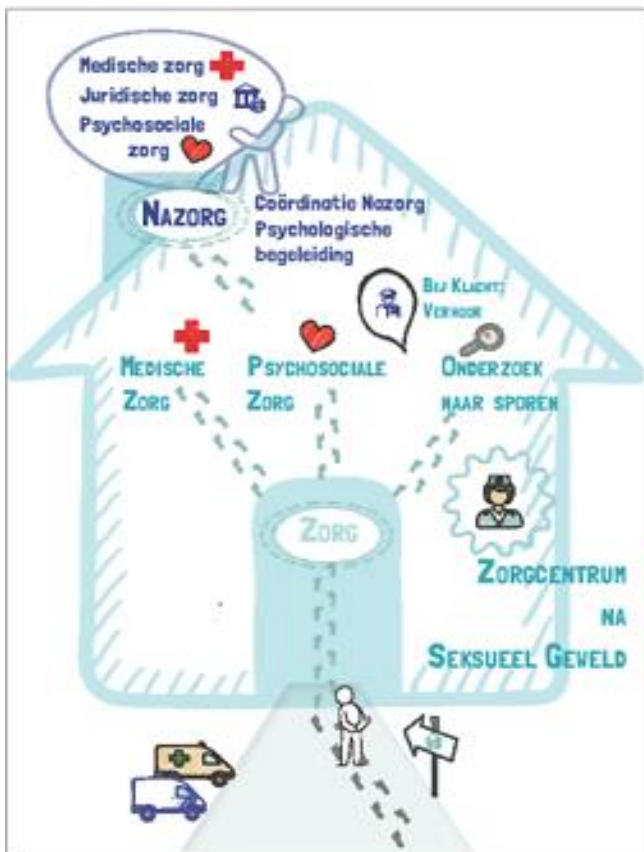
6.6. Conclusie.....	29
7. HANDELINGSPANNEN EN BIJLAGEN	31

AFKORTINGEN

CGT	Cognitieve GedragsTherapie
EMDR	Eye Movement Desensitization and Reprocessing
PTSS	PostTraumatische StressStoornis
SAS	Seksuele Agressie Set
TAM	Techniek Audiovisueel verhoor voor Minderjarigen en kwetsbare meerderjarigen
ZSG	Zorgcentrum na Seksueel Geweld

1. ZORGCENTRA NA SEKSUEEL GEWELD

Een Zorgcentrum na Seksueel Geweld (ZSG) bestaat uit een primair partnerschap tussen het ziekenhuis, de politie en het parket. Op een ZSG kunnen slachtoffers van acut seksueel geweld¹ alle mogelijke bijstand krijgen op één plaats. Het ZSG is 24/24 en 7/7 toegankelijk voor slachtoffers en hun directe omgeving via telefoon, mail, aanmelding in persoon, via de hulpdiensten of via politie. De volgende zorgen en bijstand kunnen worden aangeboden in een ZSG:

- **Medische zorg:** een ZSG-verpleegkundige verzorgt de verwondingen en letsels van meerderjarige slachtoffers, onderzoekt en behandelt de fysieke, seksuele of reproductieve gevolgen, al dan niet bijgestaan door een arts. De medische zorg wordt bij minderjarigen verleend door een multidisciplinair team dat minstens bestaat uit de ZSG-verpleegkundige en een arts;
- **Forensisch onderzoek:** de ZSG-verpleegkundige, of het multidisciplinair team bij minderjarige slachtoffers, beschrijft de letsels, zoekt naar sporen van de pleger en het seksueel geweld en verzamelt bewijsmateriaal in het kader van een eventuele klacht;
- **Psychische zorg:** de ZSG-verpleegkundige, of het multidisciplinair team bij minderjarige slachtoffers, luistert aandachtig, geeft uitleg over de normale reacties na een schokkende gebeurtenis en adviseert slachtoffers en hun steunfiguur over hoe ze daarmee om kunnen gaan. Daarnaast begeleidt een ZSG-psycholoog het verdere verwerkingsproces van het slachtoffer en/of van de begeleidende steunfiguur;
- **Klachtneerlegging:** slachtoffers of steunfiguren kunnen klacht neerleggen bij de politie en worden in dat kader verhoord door een speciaal opgeleide inspecteur seksueel geweld. Minderjarige slachtoffers en kwetsbare meerderjarigen worden verhoord door een gebrevetteerde TAM-verhoorder;
- **Opvolging en warme doorverwijzing:** de ZSG-verpleegkundige volgt de medische en psychische toestand van de slachtoffers op na de eerste aanmelding, coördineert de nazorg en verwijst de slachtoffers en steunfiguren door naar de gepaste psychosociale en juridische diensten.

De fysieke locatie waar het ZSG zich bevindt, wordt de ZSG-afdeling genoemd en betreft een afzonderlijke, fysiek gescheiden entiteit in het ziekenhuis. De ZSG-afdeling is een gemakkelijk bereikbaar centrum en beschikt over de nodige infrastructuur en accommodatie om voor slachtoffers van seksueel geweld de doelstellingen van de holistische en multidisciplinaire zorg te realiseren.

Wat het ZSG voor een slachtoffer kan doen, hangt af van hoe lang geleden het seksueel geweld plaatsvond:

- Als het seksueel geweld in de **acute fase** (binnen de 7 dagen) plaatsvond, dan kan een slachtoffer of diens steunfiguur naar het ZSG gaan, bellen of mailen en krijgt het slachtoffer onmiddellijk de nodige medische en psychische zorg en kan een forensisch onderzoek worden uitgevoerd. Het slachtoffer kan, indien gewenst, ook klacht neerleggen. Voor meerderjarige slachtoffers zal het (gefilmd) verhoor worden afgenomen door inspecteurs seksueel geweld van de politie en dit op de ZSG-afdeling zelf. Indien het

¹ Er is sprake van acut seksueel geweld, wanneer een slachtoffer van aantasting van de seksuele integriteit met mogelijke sporen of (poging tot) verkrachting zich binnen zeven dagen na het seksueel geweld meldt. Wanneer het seksueel geweld meer dan zeven dagen geleden plaatsvond, wordt gesproken van niet-acut seksueel geweld.

minderjarig slachtoffer of diens ouders of steunfiguur klacht willen neerleggen, vordert het parket een audiovisueel verhoor dat zal worden uitgevoerd door gebrevetteerde TAM-verhoorders. Indien het ZSG over de nodige infrastructuur voor dit audiovisueel verhoor beschikt, kan het verhoor worden afgenomen op de ZSG-afdeling en dit al dan niet op het moment van de eerste aanmelding.

- Indien het seksueel geweld in de **post-acute fase** (tussen de 7 en de 30 dagen geleden) plaatsvond, dan belt of mailt het slachtoffer voor het maken van een afspraak. Het ZSG gaat na wat er nog mogelijk is qua medische en psychologische zorg en forensisch(-klinisch) onderzoek op de ZSG-afdeling. Voor eventuele klachtneerlegging kan er via het ZSG een afspraak gemaakt worden bij de politie. Een minderjarig slachtoffer kan tevens warm doorverwezen worden naar het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of SOS Enfants.
- Indien het seksueel geweld in de **niet-acute fase** (na 30 dagen) plaatsvond, dan kan het slachtoffer bellen of mailen om de noodzaak voor een afspraak op het ZSG samen te bespreken. Tijdens de afspraak wordt er gekeken welke medische en psychische zorg nodig is, zodat er gericht kan doorverwezen worden naar het bestaande hulpverlenings- en zorgaanbod buiten het ZSG. Voor eventuele klachtneerlegging kan er via het ZSG een afspraak gemaakt worden bij de politie. Indien het slachtoffer minderjarig is en er geen klacht wordt neergelegd, kan er worden doorverwezen naar het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of SOS Enfants.

De steunfiguur, zoals een ouder, familielid, partner, vriend(in) ... die meekomt met een slachtoffer kan zelf ook terecht bij de ZSG-verpleegkundige voor eerste opvang, uitleg en advies. Die kan, indien gewenst, ook terecht bij de ZSG-psycholoog voor begeleiding, al of niet samen met het slachtoffer. De steunfiguur kan ook altijd nuttige tips vinden in de Gids voor Steunfiguren die in verschillende talen beschikbaar is. De gids kan digitaal worden geraadpleegd op de site zsg.belgium.be of in gedrukte versie op de ZSG-afdeling.

Verschillende professionals zijn betrokken bij de werking van een ZSG. Het gaat om ZSG-verpleegkundigen, ZSG-psychologen en inspecteurs seksueel geweld (zie hoofdstuk 5). De ZSG-verpleegkundigen en ZSG-psychologen werken nauw samen met arts-specialisten zoals spoedartsen, gynaecologen, urologen, pediaters, gerieters, psychiaters en infectiologen. Bij minderjarige slachtoffers vormt de ZSG-verpleegkundige een multidisciplinair team met een arts-specialist. Afhankelijk van het biologisch geslacht en het lichamelijk en psychologisch ontwikkelingsniveau van de minderjarige zal het gaan om een pediater, gynaecoloog of uroloog. Het multidisciplinair team kan vervoegd worden door de ZSG-psycholoog of een kinderpsychiater indien dat aangewezen is. Alle medewerkers zijn specifiek gerekruteerd en opgeleid voor hun taak binnen het ZSG.

De procedures voor de betrokken medewerkers zijn vastgelegd in handelingsplannen (zie hoofdstuk 6). De richtlijnen voor het forensisch onderzoek staan beschreven in het Forensisch Stappenplan en verschillen van de Seksuele Aggressie Set.

2. BETROKKENEN PARTNERS BIJ HET ZORGCENTRUM NA SEKSUEEL GEWELD

2.1. ZSG-partners

Het ZSG bestaat uit een partnerschap tussen een ziekenhuis en de politiediensten en het parket van het gerechtelijke arrondissement waar het ziekenhuis gelegen is.

Het ziekenhuis staat in voor het onthaal van slachtoffers op de ZSG-afdeling, de eerste psychische hulp, het forensisch onderzoek, de medische zorg, de psychologische begeleiding van slachtoffers en hun steunfiguren, de opvolging van slachtoffers van seksueel geweld op middellange termijn en de doorverwijzing van minderjarige slachtoffers naar het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of SOS Enfants. Het ziekenhuis verwijst alle slachtoffers die klacht neerlegden tevens door naar het Justitiehuis voor vragen in verband met de gerechtelijke opvolging van hun klacht.

De politie is verantwoordelijk voor het onthaal van het slachtoffer en diens steunfiguur op het politiekantoor, voor het organiseren van het vervoer van het slachtoffer naar en van de ZSG-afdeling bij acuut seksueel geweld, het verhoor van het meerderjarig slachtoffer op de ZSG-afdeling, het TAM-verhoor van het minderjarig slachtoffer of het kwetsbaar meerderjarig slachtoffer en de verdere politionele opvolging van de ZSG-dossiers waar klacht werd neergelegd.

Het parket voorziet de juridische opvolging van slachtoffers van seksueel geweld die klacht neerlegden. Bij minderjarige slachtoffers handelt het in overeenstemming met de wet op de jeugdbescherming².

Alle partners moeten bereid zijn tot samenwerking binnen dit partnerschap, zoals gestipuleerd in een samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast dient elke primaire partner aan volgende specifieke voorwaarden te voldoen.

Het ziekenhuis moet:

- Beschikken over een spoedafdeling, gynaecologie, urologie of gastro-enterologie, pediatrie, psychiatrie, geriatrie, sociale dienst en interculturele bemiddelaars;
- Beschikken over een erkenning als hiv-referentiecentrum of bereid zijn tot samenwerking met een erkend hiv-referentiecentrum dat zich engageert om een arts naar de ZSG-afdeling te detacheren;
- Goed toegankelijk zijn voor slachtoffers via openbaar vervoer, met wagen, fiets of te voet;
- Goed toegankelijk zijn (wat betreft de ZSG-afdeling en al zijn faciliteiten) voor personen met beperkte mobiliteit;
- Beschikken over de nodige fysieke ruimte om een ZSG-afdeling te onderhouden (zie hoofdstuk 4);
- Bereidheid tonen tot interne samenwerking tussen de verschillende medische disciplines van het ziekenhuis in het kader van het ZSG, met minimaal een telefonische beschikbaarheid van artsen-specialisten 24/24 - 7/7;
- Bereid zijn tot het rekruteren van een multidisciplinair ZSG-team volgens de vooropgestelde functieprofielen (zie hoofdstuk 5) op basis van een interview;
- Bereid zijn om ZSG-personeel te laten deelnemen aan de ZSG-opleiding;
- Bereid zijn tot externe samenwerking met de ZSG-partners (politie, parket, de Justitiehuisen en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of SOS Enfants) en andere stakeholders (bv. laboratoria);
- Handelen in overeenstemming met het Koninklijk Besluit bedoeld in artikel 6 van de wet van 17 mei 2017 tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en van de wet van 22 maart 1999 betreffende de identificatieprocedure via DNA-onderzoek in strafzaken, met het oog op de oprichting van een DNA-gegevensbank "Intervenanten".

² Art. 30 en art. 36 §2 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, (B.S. 15-04-1965)

De samenwerkende politiedienst(en) moet(en):

- Bereid zijn tot het rekruteren en selecteren van inspecteurs seksueel geweld en een ZSG-politicoördinator volgens de vooropgestelde functieprofielen (zie hoofdstuk 5);
- Bereid zijn om de inspecteurs seksueel geweld te laten deelnemen aan de specifieke ZSG-opleiding voor inspecteurs seksueel geweld;
- Bereidheid tonen tot samenwerking met andere politiediensten in het kader van de ZSG.

Het parket moet:

- Bereid zijn tot aanduiding van een verantwoordelijke magistraat (zie hoofdstuk 5);
- Bereid zijn tot samenwerking met erkende laboratoria;
- Bereidheid tonen tot het informeren van de parketmagistraten in verband met de procedures verbonden aan de ZSG;
- Bereid zijn magistraten verantwoordelijk voor de ZSG's te laten deelnemen aan opleidingen rond seksueel geweld georganiseerd door het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding.

2.2. Bevoorrechte partners

Het ZSG werkt samen met verschillende andere organisaties in functie van een efficiënte doorverwijzing van en naar het ZSG.

Elk ZSG heeft minstens een partnerschap met de volgende organisaties binnen hun werkingsgebied (de secundaire partners): de Vertrouwenscentra Kindermishandeling of équipes SOS Enfants en de diensten slachtofferonthaal van de Justitiehuisen.

Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of équipe SOS Enfants

- Het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of SOS Enfants kunnen door het multidisciplinair team van de ZSG-afdeling, dat een minderjarig slachtoffer van seksueel geweld opvangt, worden gecontacteerd voor advies en ondersteuning indien er een vermoeden is van een problematische opvoedingssituatie is, er ongerustheid is over de veiligheid van de minderjarige en/of indien het multidisciplinair team van de ZSG-afdeling twijfelt over het doorbreken van het beroepsgeheim.
- Het minderjarig slachtoffer en diens steunfiguur kunnen in het kader van de nazorg en psychosociale ondersteuning doorverwezen worden naar het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of SOS Enfants.
- De lokale samenwerking tussen het ZSG en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of SOS Enfants wordt geregeld in de lokale samenwerkingsovereenkomst.

De diensten slachtofferonthaal van de Justitiehuisen

- Van zodra de behandelende magistraat kennis krijgt van een ZSG-dossier, vat deze magistraat systematisch de diensten slachtofferonthaal van de Justitiehuisen. Dit met het oog op het aanbieden van de diensten van slachtofferonthaal door een justitieassistent aan deze slachtoffers;
- Wanneer het parket een beslissing neemt in een ZSG-dossier, brengt het parket de diensten slachtofferonthaal systematisch op de hoogte van de genomen beslissing. Een justitieassistent zal hierop volgend proactief contact opnemen met het respectievelijke slachtoffer voor het geven van de nodige uitleg.
- Indien een slachtoffer dat zich aanmeldt op het ZSG klacht heeft neergelegd, verzorgt de ZSG-verpleegkundige de systematische doorverwijzing van het slachtoffer naar het Justitiehuis tijdens het casemanagement.
- De ZSG-verpleegkundige zal het slachtoffer steeds doorverwijzen tot de diensten slachtofferonthaal ingeval van vragen m.b.t. de procedure na klachtindiening.
- De lokale samenwerking tussen het ZSG en de dienst slachtofferonthaal wordt geregeld door de lokale

samenwerkingsovereenkomst.

2.3. Andere partners

Daarnaast werkt het ZSG, afhankelijk van de sociale kaart van de regio, samen met andere organisaties die een rol kunnen spelen in de zorg voor slachtoffers van seksueel geweld, zoals Slachtofferhulp van de Centra Algemeen Welzijnswerk/les Services Aide aux Victimes, de Centra Geestelijke Gezondheidszorg, huisartsen, Centra voor Leerlingenbegeleiding, Family Justice Centers, ketenaanpak, de Commissies voor Juridische Bijstand, etc.

3. INFRASTRUCTUURCRITERIA

De ZSG-afdeling is een aparte entiteit binnen een ziekenhuis, bestaande uit verschillende ruimtes. Volgend overzicht geeft weer welke infrastructuur noodzakelijk is op een ZSG-afdeling. Er wordt in de uitbouw voorzien in infrastructuur die toegankelijk is voor personen met een beperking en rolstoelgebruikers.

Minimum infrastructuur	Optionele infrastructuur
Nabijheid spoedafdeling	
1 afzonderlijke onthaalruimte	Uitbreiding naargelang het aantal te verwachten slachtoffers
1 afgescheiden ruimte voor administratief werk	
2 uitgeruste consultatieruimtes	Uitbreiding naargelang het aantal te verwachten slachtoffers
1 badkamer met toilet en douche	Uitbreiding naargelang het aantal te verwachten slachtoffers
1 beveiligde ruimte voor de bewaring van stalen	
1 consultatieruimte voor de psycholoog	Uitbreiding naargelang het aantal te verwachten slachtoffers
1 beveiligde ruimte voor gefilmd verhoor	Beveiligde ruimte(s) voor TAM-verhoor
1 rustkamer	
Nabijheid keuken	Eigen keuken
	Teamvergaderzaal/polyvalente ruimte

Nabij de spoedafdeling:

- De ZSG-afdeling heeft een ander onthaal dan de spoedafdeling.
- De ZSG-afdeling bevindt zich op een met bed of rolstoel vervoerbare afstand van de spoedafdeling, voor het geval het slachtoffer spoedeisende hulp nodig heeft.

Onthaalruimte:

- De afzonderlijke onthaalruimte is aangenaam ingericht en voorzien van makkelijke stoelen of zeteltjes voor het slachtoffer en de eventuele steunfiguur.
- Er is ruimte om affiches en/of een beeldscherm met boodschappen op te hangen.
- De onthaalruimte beschikt over een kinderhoek.
- De onthaalruimte wordt uitgebreid naargelang het aantal te verwachten slachtoffers.

Administratieve ruimte:

- Dit is een afgescheiden ruimte waarin de ZSG-verpleegkundige administratieve taken kunnen uitvoeren.
- De administratieve ruimte is uitgerust met een bureau, telefoon, PC en kleurenkopiemachine.

Twee consultatieruimtes:

- De consultatieruimtes hebben een klinische doch aangename inrichting en garanderen visuele en auditieve privacy.
- Een bureau, computer en stoelen voor de ZSG-verpleegkundige, het slachtoffer en de eventuele steunfiguur.
- Instrumenten om de vitale functies te controleren, een onderzoeksbank en/of een gynaecologische stoel, een koelbox en materiaal om de nodige forensische en medische testen te doen, zijn aanwezig.
- Er is ruimte voor een kast waarin alle materiaal voor de forensische staalafname overzichtelijk zit opgeborgen.
- De ruimte beschikt over gladde wanden, vloeren en meubilair om maximale hygiëne na poetsen te garanderen en contaminatie van sporen tegen te gaan. Hou bij de constructie van nieuwe consultatieruimtes zoveel mogelijk rekening met geldende internationale normen³.
- De onderzoekstafel, de gynaecologische stoel en het werkblad in de consultatieruimte worden voor en na elk forensisch onderzoek DNA-vrij gemaakt met daarvoor bestemde doekjes of spray.
- De ZSG-afdeling stelt een standaardprocedure op voor het poetsen van de consultatieruimtes.
- Om verdere DNA-contaminatie te kunnen opvolgen, stelt de ZSG-afdeling een procedure op voor het afstaan van het DNA van de ZSG-verpleegkundigen aan het DNA-labo.
- Minimum 1 van de consultatieruimtes is kindvriendelijk ingericht en beschikt over poppen of ander materiaal om het forensisch onderzoek aan zowel meisjes als jongens uit te leggen.
- Een van de consultatieruimtes kan gebruikt worden door de arts van het hiv-referentiecentrum, indien er lokaal een akkoord is met het hiv-referentiecentrum om een arts naar het ZSG te detacheren.
- Het aantal consultatieruimtes wordt uitgebreid naargelang het aantal te verwachten slachtoffers.

Badkamer:

- Er is een toilet, lavabo en douche aanwezig in de badkamer, en er wordt douchemateriaal (zeep en shampoo) voorzien voor de slachtoffers die van de douchefaciliteiten gebruik willen maken.
- Er wordt kledij, ondergoed en/of schoenen voorzien voor de slachtoffers.
- In het toilet kunnen affiches worden opgehangen in verband met het bewaren van sporen.

Beveiligde ruimte voor bewaren van stalen en kledij:

- De beveiligde ruimte voor bewaring van de afgenomen stalen en de kledij bevindt zich nabij de consultatieruimtes.
- Er is plaats voor minimum 2 diepvriezers voor forensische stalen en minimum 2 kasten voor de bewaring van zakken met kledij van de slachtoffers.
- De 2 diepvriezers hebben een constante temperatuur van -20°C en zijn voorzien van een sensor.
- De ruimte is beveiligd door een toegangsbeperking met badge en indien mogelijk ook met cameracontrole om alle mogelijke contaminatie of manipulatie van sporen te vermijden.

Consultatieruimte voor de psycholoog:

- De consultatieruimte is voorzien van een bureau, computer, stoelen en comfortabele zeteltjes.
- De ruimte heeft een aangename inrichting en de visuele en auditieve privacy van de ruimte is gegarandeerd.

³ Zie hoofdstuk “facilities” in [DNA anti-contamination: forensic medical examination in sexual assault referral centres and custodial facilities](#) (2020).

- Het aantal consultatieruimtes wordt uitgebreid naargelang het aantal te verwachten slachtoffers.

Verhoorkamer voor politie:

- Dit is een permanente ruimte voor de politie waarin een gefilmd verhoor kan worden afgenomen op een geruststellende manier.
- De toegang tot deze ruimte is beveiligd en de visuele en auditieve privacy van de ruimte is gegarandeerd.
- De verhoorkamer is uitgerust met een tafel, minimum 4 stoelen, een kast, een telefoon, zowel een beveiligde als een normale internetverbinding, een professionele printer en een registratiesysteem. Indien niet wordt gewerkt met mobile offices wordt eveneens voorzien in een vaste computer met toegang tot de politie-databanken.
- Het registratiesysteem bestaat uit twee subsystemen:
  - > Een audiovisueel observatiesysteem dat toelaat beeld en geluid op te nemen van het verhoor.
  - > Een systeem voor bewaring van de opnames op een opslagmedium dat nadien kan worden neergelegd ter griffie.
- Het politiemateriaal dient permanent in de verhoorkamer aanwezig te blijven.
- Het wordt aanbevolen om te voorzien in een verhoorkamer die voldoet aan de geldende voorwaarden⁴ om een TAM-verhoor af te nemen. In deze verhoorkamer kan tevens het gefilmd verhoor van meerderjarige slachtoffers worden afgenomen indien de andere verhoorkamers reeds in gebruik zijn en het TAM-verhoor lokaal niet werd gereserveerd.
- Verlichting en verluchting is gegarandeerd.
- Indien mogelijk is er een aparte ingang voor politie tot de ZSG-afdeling, zodat zij niet langs de andere ruimtes moeten.

Rustkamer:

- Dit is een aparte ruimte op de ZSG-afdeling die voorzien is van minimum één slaapbank of bed zodat een slachtoffer er kan uitrusten.
- Indien mogelijk wordt het aantal rustkamers uitgebreid naargelang het aantal te verwachten slachtoffers.

Teamvergaderzaal:

- Optioneel is er een eigen polyvalente ruimte voor teamoverleg en groepssessies.

De ZSG-afdeling volgt de ziekenhuiswetgeving en andere betrokken internationale normering voor wat betreft de infrastructuurnormen. Dit houdt ook in dat zij in de ruimtes, voorzien voor politie, de richtlijnen in verband met welzijn op het werk voor politie volgen en meer bepaald wat betreft de minimale grootte van de verhoorkamer.

---

⁴ Zie Gemeenschappelijke Omzendbrief van 14 oktober 2021 over de audiovisuele opname van het verhoor van minderjarige en kwetsbare meerderjarige slachtoffers of getuigen van misdrijven.

4. FUNCTIEPROFIELEN

Onderstaande functieprofielen beschrijven de minimumvereisten waaraan het personeel van de ZSG's moet voldoen. De ZSG-partners integreren deze vereisten in de bestaande functieprofielen die zij standaard binnen hun instelling hanteren.

4.1. ZSG-verpleegkundige

Tewerkstelling (VTE):

- Minimum 50% per ZSG-verpleegkundige
- Maximum 100%, maar bij voorkeur niet meer dan 80% per ZSG-verpleegkundige

Taken:

- Verzorgen van het onthaal van slachtoffers en steunfiguren op de ZSG-afdeling
- Verlenen van eerste psychologische hulp aan slachtoffers en steunfiguren
- Verlenen van acute medische zorgen aan het meerderjarig slachtoffer aan de hand van het medisch protocol, onder staand order van de artsen van wacht. De acute medische zorgen aan minderjarige slachtoffers worden geboden samen met een arts van wacht volgens het handelingsplan minderjarigen
- Uitvoeren van forensisch onderzoek bij het meerderjarig slachtoffer aan de hand van een gestandaardiseerd forensisch stappenplan, onder staand order van de artsen van wacht. Het forensisch onderzoek bij minderjarige slachtoffers wordt geboden in samenwerking met een arts van wacht volgens het handelingsplan minderjarigen
- Regelmatig contacteren van het slachtoffer aan de hand van een gestandaardiseerd protocol voor het casemanagement met volgende doelstellingen:
  - > Informeren, organiseren en motiveren rond afspraken met andere zorgverleners
  - > Opvolgen van medicatie-inname
  - > Evalueren en ondersteunen van de mentale toestand van het slachtoffer en doorverwijzen naar de ZSG-psycholoog of, bij minderjarigen, naar het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of SOS Enfants
  - > Organiseren en opvolgen van een warme doorverwijzing naar psychosociale diensten intern of extern aan het ziekenhuis
  - > Opvolgen van de beslissing tot en informeren rond het neerleggen van een klacht bij de politie
  - > Bij beslissing tot klachtneerlegging: een warme doorverwijzing organiseren van slachtoffers naar de dienst slachtofferonthaal van de Justitiehuisen voor informatie en ondersteuning tijdens de gerechtelijke procedure en/of politie in het kader van de politionele opvolging van hun klacht
- Aanspreekpunt zijn voor andere zorgverleners en het slachtoffer
- Online en telefonisch slachtoffers, steunfiguren en derden informeren over seksueel geweld en het ZSG in het kader van mogelijke aanmeldingen van slachtoffers
- Deelnemen aan overleg met ZSG-teamleden, andere interne en externe partners van het ZSG
- Deelnemen aan intervisie- en supervisiesessies
- Rapporteren in daartoe bestemde registratiesystemen en desgevallend medewerking verlenen aan wetenschappelijk onderzoek in verband met de ZSG's op vraag van de betrokken overheid.

Vereisten:

- Zijn gezondheidszorgbeoefenaars die gerechtigd zijn om de verpleegkunde uit te oefenen krachtens artikel 45 van de wet inzake de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen
- Zijn op de hoogte van de sociale kaart van de regio van de ZSG-afdeling of zijn bereid deze kennis te verwerven
- Hebben binnen de 12 maanden na indiensttreding een specifieke opleiding van ten minste 45 uur gevolgd, georganiseerd door het Instituut of een door de gemeenschappen erkende instelling voor hoger onderwijs
- Engageren zich om de voortgezette opleiding in verband met de ZSG's te volgen
- Engageren zich om deel te nemen aan intervisie en supervisie
- Hebben minstens 2 jaar, en bij voorkeur 5 jaar, ervaring in een ziekenhuissetting
- Hangen geen mythes rond seksueel geweld aan
- Zijn bereid te functioneren binnen een interdisciplinair team en samen te werken met alle betrokken partners van het ZSG
- Hebben een uitstekende veerkracht (vermogen om zich aan te passen aan stress en tegenslag)
- Zijn empathisch, gedreven en proactief
- Kunnen zelfstandig werken en vlot in team functioneren
- Zijn flexibel en kunnen zich aanpassen aan de noden van het werk
- Vertonen een open attitude tegenover mensen met een andere culturele achtergrond, een andere genderidentiteit, een andere seksuele oriëntatie of op basis van andere mogelijke discriminatiegronden⁵
- Hebben uitstekende coördinerende en organisatorische vaardigheden
- Kunnen vlot communiceren in de officiële ta(a)l(en) van de regio waar de ZSG-afdeling gelegen is en dit zowel mondeling als schriftelijk
- Kennis van andere talen strekt tot de aanbeveling
- Zijn bereid te werken in een ploegensysteem 24/24 - 7/7

4.2. Psycholoog

Tewerkstelling (VTE)⁶:

- Minimum 30% per psycholoog
- Maximum 80% per psycholoog

Taken:

- Uitvoeren van een gestandaardiseerd psychologisch assessment van slachtoffers van seksueel geweld op specifieke tijdstippen in de opvolging van het slachtoffer:
  - > Tussen de 3de en 4de week na het seksueel geweld om de risicofactoren bij het slachtoffer op het ontwikkelen van PTSS en/of andere psychopathologie in verband met de traumatische gebeurtenis te

⁵ Verdrag van Istanbul artikel 4, paragraaf 3: “De uitvoering van de bepalingen van dit Verdrag door de partijen, met name maatregelen ter bescherming van de rechten van slachtoffers, wordt gewaarborgd zonder discriminatie op welke grond dan ook, zoals geslacht, gender, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere opvatting, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, seksuele geaardheid, genderidentiteit, leeftijd, gezondheid, handicap, burgerlijke staat, migranten- of vluchtelingenstatus of andere status.”

⁶ De ZSG-psycholoog voert binnen de met de werkgever overeengekomen VTE eveneens de nodige administratieve taken uit en dit in verhouding tot het klinische werk dat men verricht.

beoordelen

- > Op het einde van de 3de maand na het seksueel geweld om de veranderingen in de mentale toestand van het slachtoffer sinds het begin van de behandeling te beoordelen
- > Op de dag van de aanmelding, afhankelijk van de tijd die verstreken is sinds het seksueel geweld en/of de situatie en behoeften van het slachtoffer
- Aanbieden van psychologische ondersteuning aan slachtoffers van seksueel geweld, aangepast aan de ontwikkeling en de ernst van de symptomen gekoppeld aan psychotrauma en dit binnen een termijn van 6 of 9 maanden, afhankelijk van de leeftijd van het slachtoffer
- Organiseren van doorverwijzing van slachtoffers naar andere psychologische begeleidingsdiensten intern of extern aan het ziekenhuis in samenwerking met de ZSG-verpleegkundige
- Deelnemen aan overleg met ZSG-teamleden en andere interne en externe partners van ZSG
- Deelnemen aan super- en intervisiesessies
- Rapporteren van de voortgang van patiënten in daartoe bestemde registratiesystemen en desgevallend medewerking verlenen aan wetenschappelijk onderzoek in verband met de ZSG's op vraag van de betrokken overheid

Vereisten:

- Hebben een diploma Licentiaat/Master in de Klinische Psychologie
- Hebben een erkende psychotherapie opleiding gevolgd of zijn bereid dit te volgen
- Een EMDR-therapie-opleiding gevolgd hebben strekt tot de aanbeveling
- Master of opleiding in de seksuologie gevolgd hebben strekt tot de aanbeveling
- Hebben minstens 5 jaar klinische ervaring
- Hebben bij voorkeur minstens 3 jaar ervaring met slachtoffers van seksueel geweld/trauma
- Engageren zich om de basis- en continue opleiding in verband met de ZSG's te volgen
- Engageren zich om deel te nemen aan intervisie en supervisie
- Hangen geen mythes rond seksueel geweld aan
- Zijn bereid te functioneren binnen een interdisciplinair team en samen te werken met alle betrokken partners van het ZSG
- Volgen de deontologische code zoals die door de Psychologencommissie voorgeschreven wordt
- Hebben een uitstekende veerkracht (vermogen om zich aan te passen aan stress en tegenslag)
- Zijn empathisch, gedreven en proactief
- Kunnen zelfstandig werken en vlot in team functioneren
- Zijn flexibel en kunnen zich aanpassen aan de noden van het werk
- Vertonen een open attitude tegenover mensen met een andere culturele achtergrond, een andere genderidentiteit, een andere seksuele oriëntatie of andere mogelijke discriminatievormen⁷
- Hebben uitstekende organisatorische vaardigheden

⁷ Verdrag van Istanbul artikel 4, paragraaf 3: "De uitvoering van de bepalingen van dit Verdrag door de partijen, met name maatregelen ter bescherming van de rechten van slachtoffers, wordt gewaarborgd zonder discriminatie op welke grond dan ook, zoals geslacht, gender, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere opvatting, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, seksuele geaardheid, genderidentiteit, leeftijd, gezondheid, handicap, burgerlijke staat, migranten- of vluchtelingenstatus of andere status."

- Kunnen vlot communiceren in de officiële ta(a)l(en) van de regio waar de ZSG-afdeling gelegen is en dit zowel mondeling als schriftelijk
- Kennis van andere talen strekt tot de aanbeveling
- Zijn bereid in een ploegensysteem dag/avond te werken

Op niveau van het team van psychologen wordt gestreefd naar een diversificatie van profielen zodat in elk team minstens 1 psycholoog EMDR, 1 psycholoog CGT en 1 psycholoog gespecialiseerde begeleiding voor minderjarige slachtoffers kan bieden.

4.3. Coördinator ZSG-afdeling

Tewerkstelling (VTE):

- 1 VTE (100%) - eventueel verdeeld over meerdere personen

Taken:

- Verantwoordelijk zijn voor de organisatie en onderhoud van faciliteiten en logistieke ondersteuning voor de ZSG-afdeling
- Bestellen van het noodzakelijke ZSG-materiaal (meubels, medisch materiaal ...)
- Verantwoordelijk zijn voor de rekrutering van de ZSG-medewerkers binnen het ziekenhuis
- Garanderen van het zorgtraject binnen het ziekenhuis
- Opstellen van de inschrijvingsprocedure van patiënten in samenwerking met de dienst inschrijvingen van de instelling
- Opstellen van de facturatieprocedure en diens verificatie in samenwerking met de dienst facturatie van de instelling
- Faciliteren van minimum tweewekelijks teamoverleg inclusief casusbesprekingen
- Opvolgen van convenanten en samenwerkingsovereenkomsten in samenwerking met de juridische dienst van de instelling
- Contactpersoon zijn voor interne en externe communicatie in verband met het ZSG in samenwerking met de communicatiedienst van de instelling
- Organiseren van de lokale ZSG-coördinatievergaderingen
- Deelnemen aan de nationale ZSG-vergaderingen waar de aanwezigheid van de coördinator vereist is (bijvoorbeeld het ZSG-vertegenwoordigerscomité, technische werkgroepen ...)
- Operationeel aansturen van de ziekenhuismedewerkers van de ZSG-afdeling (ZSG-verpleegkundigen, ZSG-psychologen, administratief medewerkers)
- Garanderen van de continuïteit van de zorg- en dienstverlening van de ZSG-afdeling (organisatie van dienstroosters en verlofplanning van de ziekenhuismedewerkers)
- Eindverantwoordelijke zijn voor de registratie van de activiteiten van de ZSG-afdeling volgens de in de conventie vastgelegde normen
- Coördineren van de redactie van het financieel en inhoudelijk rapport van de ZSG-afdeling in samenwerking met de financiële dienst van de instelling

Vereisten:

- Beschikken over een diploma van een opleiding tot leidinggevende in de gezondheidszorg of een master in verpleegkunde of gezondheidsmanagement, of beschikken over ervaring die als gelijkwaardig wordt beschouwd aan een van de genoemde diploma's

- Hebben minstens 5 jaar ervaring in een ziekenhuissetting
- Hebben binnen de 12 maanden na indiensttreding een specifieke opleiding van ten minste 45 uur gevolgd, georganiseerd door het Instituut of een door de gemeenschappen erkende instelling voor hoger onderwijs
- Ervaring hebben binnen een ZSG strekt tot de aanbeveling
- Zijn op de hoogte van de sociale kaart van de regio van de ZSG-afdeling of zijn bereid deze kennis te verwerven
- Hangen geen mythes rond seksueel geweld aan
- Zijn bereid te functioneren binnen een interdisciplinair team en samen te werken met alle betrokken partners van het ZSG
- Hebben een uitstekende veerkracht
- Zijn empathisch, gedreven en proactief
- Kunnen zelfstandig werken en vlot in team functioneren
- Zijn flexibel en kunnen zich aanpassen aan de noden van het werk
- Vertonen een open attitude tegenover mensen met een andere culturele achtergrond, een andere genderidentiteit, een andere seksuele oriëntatie of andere mogelijke discriminatievormen⁸
- Hebben uitstekende coördinerende vaardigheden
- Kunnen vlot communiceren in de officiële ta(a)l(en) van de regio waar de ZSG-afdeling gelegen is, en dit zowel mondeling als schriftelijk
- Kennis van andere talen strekt tot de aanbeveling

4.4. Arts-medisch verantwoordelijke ZSG-afdeling

Tewerkstelling (VTE):

- Minimum 10%
- Eventuele uitbreiding naar 50% op basis van het aantal slachtoffers

Taken:

- Eindverantwoordelijke zijn voor de volgende taken:
  - > Supervisie en coördinatie uitvoeren van de medische zorg voor slachtoffers binnen de ZSG-afdeling
  - > Een medisch voorschrift of een staand order verstrekken aan de ZSG-verpleegkundige voor het verlenen van medische zorg of het uitvoeren van het forensisch onderzoek
  - > Het opstellen en up-to-date houden van de lokale medische ZSG-protocollen, in samenwerking met de verschillende medische disciplines
  - > Het beschikbaar maken van de medische ZSG-protocollen op het intranetsysteem van het ziekenhuis
  - > De jaarlijkse organisatie van infomomenten voor de nieuwe artsen en artsen in opleiding van de belangrijkste samenwerkende disciplines (infectiologie, gynaecologie, pediatrie, psychiatrie en urgentiegeneeskunde)
  - > Het identificeren van een referentiepersoon bij medische disciplines waarmee samenwerking minder

⁸ Verdrag van Istanbul artikel 4, paragraaf 3: “De uitvoering van de bepalingen van dit Verdrag door de partijen, met name maatregelen ter bescherming van de rechten van slachtoffers, wordt gewaarborgd zonder discriminatie op welke grond dan ook, zoals geslacht, gender, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere opvatting, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, seksuele geaardheid, genderidentiteit, leeftijd, gezondheid, handicap, burgerlijke staat, migranten- of vluchtelingenstatus of andere status.”

courant is (urologie, gastro-enterologie, geriatrie, orthopedie)

- > Het technisch ondersteunen van ZSG-afdeling medewerkers via deelname aan casusoverleg en revisie van medische dossiers
- Deelnemen aan de ZSG-vergaderingen, zowel op nationaal niveau (ZSG-vertegenwoordigerscomité, technische werkgroepen...) als op lokaal niveau (lokaal ZSG-coördinatieteam, teamoverleg...)
- Nauwe samenwerking met leidinggevende ZSG-afdeling van het ziekenhuis en de ZSG-afdeling medewerkers bij de uitvoering van hun taken

Vereisten:

- Beschikken minimaal over de functie van adjunct-kliniekhoofd of hebben deze functie in het verleden uitgeoefend
- Engageren zich om de basisopleiding voor ZSG-medewerkers te volgen
- Zijn op de hoogte van de sociale kaart van de regio van de ZSG-afdeling of zijn bereid deze kennis te verwerven
- Hangen geen mythes rond seksueel geweld aan
- Zijn bereid te functioneren binnen een interdisciplinair team en samen te werken met alle betrokken partners van het ZSG
- Hebben een uitstekende veerkracht
- Zijn empathisch, gedreven en proactief
- Kunnen zelfstandig werken en vlot in team functioneren
- Zijn flexibel en kunnen zich aanpassen aan de noden van het werk
- Vertonen een open attitude tegenover mensen met een andere culturele achtergrond, een andere genderidentiteit, een andere seksuele oriëntatie of andere mogelijke discriminatievormen⁹
- Hebben uitstekende coördinerende vaardigheden
- Kunnen vlot communiceren in de officiële ta(a)len van de regio waar de ZSG-afdeling gelegen is, en dit zowel mondeling als schriftelijk
- Kennis van andere talen strekt tot de aanbeveling

4.5. Inspecteur seksueel geweld

Taken:

- Verantwoordelijk zijn voor de afname van het verhoor van slachtoffers van acuut seksueel geweld die klacht wensen neer te leggen (met uitzondering van de gevallen waar een audiovisueel TAM-verhoor is aangewezen¹⁰). Het verhoor vindt plaats op de ZSG-afdeling en wordt bij voorkeur en mits toestemming van het slachtoffer gefilmd. Het verhoor wordt afgenomen nadat de holistische zorg door de ZSG-verpleegkundige werd voorzien.
- Verantwoordelijk zijn voor het (eerste) contact met de magistraat. De inspecteur seksueel geweld communiceert de eventuele bijkomende onderzoeksdaden naar de verantwoordelijke voor de behandeling van het dossier binnen de politie.

⁹ Verdrag van Istanbul artikel 4, paragraaf 3: “De uitvoering van de bepalingen van dit Verdrag door de partijen, met name maatregelen ter bescherming van de rechten van slachtoffers, wordt gewaarborgd zonder discriminatie op welke grond dan ook, zoals geslacht, gender, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere opvatting, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, seksuele geaardheid, genderidentiteit, leeftijd, gezondheid, handicap, burgerlijke staat, migranten- of vluchtelingenstatus of andere status.”

¹⁰ Ingeval het slachtoffer, dat audiovisueel verhoord moet worden, vergezeld wordt door een steunfiguur tijdens de aanmelding op het ZSG kan de inspecteur seksueel geweld evenwel instaan voor het verhoor van deze begeleidende steunfiguur.

- Instaan voor de inbeslagname, verzegeling en bewaring van de forensische stalen, de kledij en het forensisch stappenplan en dit onder de verantwoordelijkheid van een Officier van de Gerechtelijke Politie (behalve bij vrijwillig afstand van de stalen door het slachtoffer)
- Instaan voor de coördinatie van het vervoer van het slachtoffer van de ZSG-afdeling naar huis of naar een andere opvangplek, indien het slachtoffer dit wenst. In de mate van het mogelijke, wordt dit transport uitgevoerd in een geanonimiseerd voertuig.
- Opstellen van de noodzakelijke aanvankelijke en eventuele navolgende processen-verbaal
- Nauw samenwerken met de andere ZSG-partners zoals het ziekenhuispersoneel, alsook met de andere betrokken diensten binnen de geïntegreerde politie en het parket

Indien andere taken noodzakelijk zijn (zoals arrestatie, huiszoeking, verhoor van getuigen, etc.), zullen deze niet uitgevoerd worden door de inspecteur seksueel geweld, maar door de bevoegde dienst van de geïntegreerde politie zonder dat dit ten koste gaat van de aandacht voor de noden van het slachtoffer.

Vereisten:

- Minstens deel uitmaken van het operationeel basiskader
- Blijk geven van een goede houding tegenover slachtoffers van seksueel geweld
- Indien er gewerkt wordt met een permanentiesysteem: bereid zijn om onregelmatige prestaties te verrichten binnen het permanentiesysteem (24/7) waarbij men bereikbaar- en terugroepbaar is
- Toelating krijgen van de korpschef en/of dienstchef
- Geen negatieve evaluatie hebben op het vlak van omgaan met slachtoffers
- Voldoende kennis hebben van:
  - > De wet op het Politieambt
  - > De artikelen van het Strafwetboek en Wetboek van Strafvordering inzake seksueel geweld
  - > Korpsinstructies en aanverwante wet- en regelgeving inzake verkrachting, aantasting van de seksuele integriteit, openbare zedenschennis, kinderpornografie, audiovisueel verhoor slachtoffers en getuigen, DNA-procedure in strafzaken, SAS, politionele slachtofferbejegening en decreten en ordonnanties inzake integrale jeugdhulp
  - > De Salduz-wetgeving
  - > De wetgeving inzake beroepsgeheim
  - > Het draaiboek zedenmisdrijven van de federale politie
- Het beheersen van gespreks- en verhoortechnieken
- In staat zijn een kwalitatief proces-verbaal neer te schrijven
- Goede schriftelijke, verbale en non-verbale communicatieve vaardigheden bezitten
- In staat zijn sporenbewust op te treden
- De functionele opleiding “Inspecteur seksueel geweld voor de Zorgcentra na Seksueel Geweld” gevolgd hebben en geslaagd zijn voor de eindevaluatie
- Zich engageren om jaarlijks minimum 3,5 uur aan relevante opleiding te volgen, alsook minstens deel te nemen aan intervisie- (jaarlijks minimum 3 uur) en supervisiemomenten (jaarlijks minimum 1,5 uur)
- Het vertonen van een open houding tegenover mensen met een andere culturele achtergrond, een andere genderidentiteit, een andere seksuele oriëntatie of andere mogelijke discriminatievormen¹¹

¹¹ Verdrag van Istanbul artikel 4, paragraaf 3: “De uitvoering van de bepalingen van dit Verdrag door de partijen, met name

- Hangen geen mythes rond seksueel geweld aan
- Bereid zijn te functioneren binnen een multidisciplinair team en samen te werken met alle betrokken partners
- Blijk geven van flexibiliteit, luistervaardigheid, zelfkritiek en een gezonde dosis empathie
- Kunnen omgaan met verschillende kwetsbare groepen van slachtoffers van zedenmisdriven
- Kunnen omgaan met het thema seksualiteit
- In staat zijn signalen van seksueel geweld op te merken

4.6. ZSG-politicoördinator

Bezetting:

- 1 VTE (100%) - eventueel verdeeld over meerdere personen

Taken:

- Beheer van de inspecteurs seksueel geweld van het ZSG:
  - > Organiseren van de rekrutering van de inspecteurs seksueel geweld
  - > Up-to-date houden van de lijst met de contactgegevens van de beschikbare inspecteurs seksueel geweld (rekening houdend met verlof, opleiding, etc.)
  - > Evalueren van het aantal beschikbare inspecteurs seksueel geweld
  - > Garanderen van een 24/24 - 7/7 permanentie van inspecteurs seksueel geweld
- Beheer van de basisvoorwaarden voor de verhoren door de inspecteurs seksueel geweld
  - > Garanderen van een geschikte verhoorruimte voor de inspecteurs seksueel geweld op de ZSG-afdeling in overleg met leidinggevende ZSG-afdeling van het ziekenhuis
  - > Zorgen voor de aanwezigheid van het nodige materiaal in de verhoorkamer van de ZSG-afdeling (computer, camera, etc.)
  - > Bewaken van de expertise van de inspecteurs seksueel geweld met betrekking tot het verhoren van slachtoffers van seksueel geweld
- Bewaken van de kwaliteit van de opleiding tot "Inspecteur seksueel geweld voor de Zorgcentra na Seksueel Geweld" georganiseerd door de Politiescholen
  - > Communiceren van de opleidingsnoden van de inspecteurs seksueel geweld aan de desbetreffende Politieschool
  - > Identificeren en signaleren van noodzakelijke aanpassingen aan het curriculum van de opleiding "Inspecteur seksueel geweld voor de Zorgcentra na Seksueel Geweld";
  - > Coördineren van de technische ondersteuning aan de politieschool met betrekking tot de opleiding (bv. sessies geven binnen de opleiding...)
- Beheer van de individuele opvolging van inspecteurs seksueel geweld
  - > Bewaken van het aanbod van en deelname aan supervisie, intervisie en evaluatiegesprekken van de inspecteurs seksueel geweld

maatregelen ter bescherming van de rechten van slachtoffers, wordt gewaarborgd zonder discriminatie op welke grond dan ook, zoals geslacht, gender, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere opvatting, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, seksuele geaardheid, genderidentiteit, leeftijd, gezondheid, handicap, burgerlijke staat, migranten- of vluchtelingenstatus of andere status."

- > Faciliteren van teamoverleg met inspecteurs seksueel geweld
- Onderhouden van relaties met de verschillende betrokken partners in het kader van het ZSG en bewerkstelligen van een goede samenwerking
  - > Het opvolgen van overeenkomsten en samenwerkingsovereenkomsten
  - > Deelnemen aan de lokale ZSG-coördinatievergadering en de nationale ZSG-vergaderingen, met name de politionele-justitiële werkgroep en het ZSG-vertegenwoordigerscomité
  - > De eindverantwoordelijkheid dragen voor de registratie van de activiteiten van de inspecteurs seksueel geweld op het ZSG
  - > Het coördineren van de redactie van het financieel en inhoudelijk rapport in verband met de activiteiten van de inspecteurs seksueel geweld op het ZSG
  - > Contactpersoon zijn voor externe en interne communicatie in verband met het ZSG
- Garanderen van een optimale communicatie binnen de politie rond de ZSG
- Stimuleren tot een optimalisering van de structuren en processen binnen de politie met als doelstelling het onthaal van en de omgang met slachtoffers van seksueel geweld te verbeteren.
- Behouden van het administratief overzicht over de verschillende ZSG-dossiers waarbij klacht werd neergelegd
- Coördineren van de rapportage aan het Instituut over de activiteiten, de financiering en de samenwerking met de ZSG-partners
- Coördineren van de registratie van persoonsgegevens door de politiediensten in het kader van de ZSG-werking van het CPVS en de overdracht van persoonsgegevens aan het Instituut

Vereisten:

- Beschikken over coördinatie- en leiderschapscompetenties
- Goede kennis hebben van de werking van politie en parket
- Geen negatieve evaluatie hebben op het vlak van omgaan met slachtoffers
- De filosofie van de ZSG's onderschrijven
- Goede kennis hebben van de materie seksuele misdrijven
- Hangen geen mythes rond seksueel geweld aan
- Kunnen omgaan met het thema seksualiteit
- Vertonen een open houding tegenover mensen met een andere culturele achtergrond, een andere genderidentiteit, een andere seksuele oriëntatie of andere mogelijke discriminatievormen¹²
- Bereid zijn te functioneren binnen een multidisciplinair team en samen te werken met alle betrokken partners
- Blijk geven van flexibiliteit, luistervaardigheid, zelfkritiek en een gezonde dosis empathie

4.7. Liaisontaken van de politie

Liaisontaken die voortvloeien uit de multidisciplinaire samenwerking binnen het ZSG worden ingebed binnen de reguliere werking van de politie.

¹² Verdrag van Istanbul artikel 4, paragraaf 3: "De uitvoering van de bepalingen van dit Verdrag door de partijen, met name maatregelen ter bescherming van de rechten van slachtoffers, wordt gewaarborgd zonder discriminatie op welke grond dan ook, zoals geslacht, gender, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere opvatting, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, seksuele geaardheid, genderidentiteit, leeftijd, gezondheid, handicap, burgerlijke staat, migranten- of vluchtelingenstatus of andere status."

Taken:

- Beantwoorden van vragen van de slachtoffers die zich op de ZSG-afdeling aanmeldden in verband met de politionele opvolging van hun klacht
- Contacten onderhouden met de ZSG-verpleegkundigen, onderzoekers van de verschillende politiediensten, het parket, de onderzoeksrechters, de dienst Slachtofferbejegening van de politie en de dienst Slachtofferonthaal van de Justitiehuisen teneinde hen met elkaar in contact te brengen

4.8. Aanbevelingen met betrekking tot de functie magistraat verantwoordelijk voor de ZSG's bij het parket van eerste aanleg

Vereisten:

- Bij voorkeur een magistraat onderlegd in de materie van seksueel geweld

Taken:

- Deelname aan de lokale ZSG-coördinatievergadering en de nationale ZSG-vergaderingen, met name de politionele-justitiële werkgroep en het ZSG-vertegenwoordigerscomité
- Opvolgen van de ZSG-samenwerkingsovereenkomsten
- Garanderen van de informatiedoorstroom naar de magistraten en onderzoeksrechters in verband met de ZSG-procedures
- Toezien op het systematisch vatten van de Dienst Slachtofferonthaal met het oog op het aanbieden van hun dienstenaanbod aan slachtoffers die op het ZSG werden behandeld¹³
- Erop toezien dat de magistraten systematisch om de tussenkomst van de Dienst Slachtofferonthaal vragen met het oog op het toelichten van de gerechtelijke beslissingen in ZSG-dossiers aan slachtoffers.
- Erop toezien dat in het kader van minderjarige slachtoffers van seksueel geweld wordt gehandeld met inachtneming van de bestaande protocollen m.b.t. kindermishandeling¹⁴
- Contactpersoon zijn voor interne en externe communicatie in verband met het ZSG

---

¹³ Zoals momenteel voorzien in de omzendbrief COL 4/2017 van 23 februari 2017 over de Ministeriële Richtlijn betreffende de Seksuele Agressie Set (S.A.S.).

¹⁴ Protocole d'intervention entre le secteur médico-psycho-social et le secteur judiciaire van 26 april 2007 ondertekend door de minister van Justitie, de ministers van de Franstalige Gemeenschap en van de Duitstalige Gemeenschap en het Protocol Kindermishandeling van 30 maart 2010 ondertekend door de minister van Justitie en de Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

5. AANVULLENDE KWALITEITSCRITERIA

5.1. Teamoverleg, intervisie en supervisie¹⁵

Om de kwaliteit van de geboden zorg op de ZSG-afdeling te garanderen en de medewerkers te ondersteunen in het uitvoeren van hun taken, organiseert elk ZSG volgende activiteiten:

- **Teamoverleg tussen minimaal de ZSG-verpleegkundigen, ZSG-psychologen en de leidinggevende ZSG-afdeling van het ziekenhuis** en dit minimum op tweewekelijkse basis
- **Trimestriële groepsintervisie voor de ZSG-verpleegkundigen en ZSG-psychologen** onder andere voor het bespreken van de medische zorgen, het forensisch onderzoek, de psychologische opvolging en het casemanagement, alsook voor de bespreking van de interne werkprocessen en het groepsfunctioneren. Tijdens de intervisie kan het ZSG-personeel casussen aanhalen waarbij zij moeilijkheden ondervonden of kunnen ZSG-dossiers besproken worden door middel van een steekproef. De trimestriële groepsintervisie wordt geleid door de leidinggevende ZSG-afdeling van het ziekenhuis in het bijzijn van de arts-medisch verantwoordelijke.
- **Groepssupervisie voor de ZSG-verpleegkundigen en/of de ZSG-psychologen** onder leiding van een externe expert. De groepssupervisie wordt afhankelijk van de vraag en noden van het team afzonderlijk georganiseerd per functieprofiel of voor alle teamleden tezamen. Het ziekenhuis voorziet in de mogelijkheid van **individuele supervisie** zodat gereageerd kan worden op crisissituaties of individuele noden van de ZSG-verpleegkundigen of ZSG-psychologen.
- **Technische supervisie van de ZSG-verpleegkundigen** in verband met het forensisch onderzoek onder leiding van een forensisch arts of een expert inzake forensisch onderzoek. Pas aangeworven ZSG-verpleegkundigen nemen hier minstens twee keer per jaar aan deel tijdens hun eerste jaar van tewerkstelling. Ervaren ZSG-verpleegkundigen nemen hier minimum één keer per jaar aan deel.
- **Jaarlijkse individuele supervisie voor de inspecteurs seksueel geweld** onder leiding van een externe psycholoog
- **Teamoverleg tussen de inspecteurs seksueel geweld en de ZSG-politicoördinator** voor afstemming van de structurele werking, en dit minstens tweemaal per jaar
- Er wordt aanbevolen om ook te voorzien in **multidisciplinair teamoverleg tussen de ZSG-verpleegkundigen, de leidinggevende van de ZSG-afdeling, de arts-medisch verantwoordelijke, de inspecteurs seksueel geweld en de ZSG-politicoördinator.**
- Deelname aan de **nationaal georganiseerde basis-, specifieke en voortgezette opleiding** van de ZSG.

5.2. Overleg met partners

- Elke ZSG-partner neemt deel aan de driemaandelijks lokale coördinatievergadering. De secundaire partners kunnen tevens uitgenodigd worden om lid te worden van het lokaal coördinatieteam.
- Elke ZSG-partner neemt deel aan de nationale technische werkgroepen en het nationale ZSG-vertegenwoordigerscomité
- Om de doorverwijzing van en naar de ZSG's te optimaliseren, organiseert de ZSG-afdeling minimum zesmaandelijks operationeel of inhoudelijk overleg met volgende partners uit hun werkingsgebied:
  - > Vertrouwenscentrum Kinder mishandeling/SOS Enfants
  - > Diensten slachtofferonthaal van de Justitiehuisen

¹⁵ Leidinggevendenden nemen in principe niet deel aan de groeps- en individuele supervisiesessies. Indien nodig en gewenst, kunnen zij wel deelnemen aan de technische supervisiesessies.

5.3. Bereikbaarheid

Het ZSG garandeert een 24/24 - 7/7 bereikbaarheid wat betreft de acute zorg voor slachtoffers die zich binnen een week na de feiten melden.

Psychologische begeleiding door de ZSG-psychologen is verzekerd tijdens kantooruren en gedurende minimum 2 avonden per week. Bij voorkeur is er eveneens een mogelijkheid tot consultaties op zaterdag.

5.4. Registratie

- De persoonsgegevens worden door elk ziekenhuis verwerkt als verwerkingsverantwoordelijke voor de volgende doeleinden:
  - > Het aanbieden van medische en sociale zorg
  - > Het uitvoeren van forensische diensten.

Deze gegevens worden pas na anonimisering of ten minste pseudonimisering aan het Instituut doorgegeven, in het geval dat anonimisering de doelstellingen van het Instituut niet zou kunnen bereiken¹⁶. Het ziekenhuis voert deze operatie uit volgens de op nationaal niveau vastgestelde normen met betrekking tot het verzamelen van variabelen en hun waarden, de controle en de verstrekking van gegevens, en dit in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

- De persoonsgegevens worden door elke politiedienst verwerkt als verwerkingsverantwoordelijke voor het uitvoeren van politie- en strafrechtelijke onderzoeken.

Deze gegevens worden pas na anonimisering of ten minste pseudonimisering aan het Instituut doorgegeven, in het geval dat anonimisering de doelstellingen van het Instituut niet zou kunnen bereiken¹⁷. De politiedienst voert deze operatie eveneens uit volgens de op nationaal niveau vastgestelde normen met betrekking tot het verzamelen van variabelen en hun waarden, de controle en de verstrekking van gegevens, en dit eveneens in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

- De doelstellingen van het Instituut zijn als volgt:
  - > Het uitvoeren van wetenschappelijke of statistische studies
  - > Het uitvoeren van een studie over het fenomeen van seksueel geweld
  - > De evaluatie van de werking van de ZSG.
- Het parket houdt in hun MaCH-registratiesysteem bij welke slachtoffers op het ZSG werden behandeld, zodoende in de toekomst de juridische uitkomst van het de ZSG-dossiers kunnen worden geanalyseerd.

¹⁶ Wet van 26 april 2024 betreffende de Zorgcentra na Seksueel Geweld, art. 54, §4, M.B., 31 mei 2024.

¹⁷ *Ibid.*

6. BEROEPSGEHEIM

6.1. Basis en algemene principes

a. Doelstellingen en beschermde belangen

Het beroepsgeheim is bedoeld om de vertrouwelijkheid te waarborgen van de communicatie tussen een beroepsbeoefenaar die aan het beroepsgeheim is onderworpen (met name in de gezondheidszorg) en de persoon die zich aan hem of haar toevertrouwt. Het beschermt zowel de individuele belangen van de patiënt als die van de samenleving als geheel, door een klimaat van vertrouwen te bevorderen dat onmisbaar is voor de toegang tot gezondheidszorg en de sociale cohesie.¹⁸

"Noodzakelijke vertrouwensfiguren" zijn personen die vanwege hun beroep vertrouwelijke informatie ontvangen. Om hun rol naar behoren te kunnen vervullen, moeten zij hun werkzaamheden in alle vertrouwen kunnen uitoefenen, zonder dat de vrees voor openbaarmaking de betrokken personen ervan weerhoudt om hen essentiële informatie toe te vertrouwen.¹⁹

Zonder deze bescherming zouden personen die medische zorg nodig hebben bijvoorbeeld kunnen aarzelen om persoonlijke en intieme informatie te delen die essentieel is om de juiste behandeling te krijgen, of zelfs om een arts te raadplegen, wat hun gezondheid en, in het geval van overdraagbare ziekten, die van de gemeenschap in gevaar zou kunnen brengen.²⁰

b. Wettelijk kader: artikel 352 van het Strafwetboek

De hervorming van het Strafwetboek, ingevoerd door de wet van 29 februari 2024, die op 8 april 2026 in werking treedt, wijzigt de regeling inzake het beroepsgeheim door het huidige artikel 458 door een nieuw artikel 352 van het Strafwetboekje vervangen, getiteld "bescherming van het beroepsgeheim".²¹

Artikel 352 van het Strafwetboek bepaalt: "*Schending van het beroepsgeheim is het opzettelijk door een persoon die uit hoofde van zijn staat of beroep kennis draagt van geheimen die hem zijn toevertrouwd, bekend maken van deze geheimen buiten het geval dat hij geroepen wordt om in rechte of voor een parlementaire onderzoekscommissie getuigenis af te leggen en buiten het geval dat de wet hem verplicht of toelaat die geheimen bekend te maken. Dit misdrijf wordt bestraft met een straf van niveau 2.*"

De wet is niet expliciet over de definitie van geheimhouding. De jurisprudentie²² beschouwt het beroepsgeheim als een algemene verplichting die niet alleen betrekking heeft op geheimen die door de cliënt/patiënt worden toevertrouwd, maar ook op de geheimen die de beroepsbeoefenaar tijdens de uitoefening van zijn functie opvangt of ontdekt²³. Een arts is bijvoorbeeld niet alleen beroepsgeheim verplicht voor medische informatie die de patiënt vrijwillig tijdens een consult vertrouwt, maar ook voor informatie die de arts zelf constateert, zoals een aandoening die bij een onderzoek wordt ontdekt of een persoonlijke situatie die bij een huisbezoek bij de patiënt wordt

¹⁸ N. COLETTE-BASECQZ, "Le secret professionnel : une valeur sacrifiée au nom de la lutte contre le terrorisme" in F. Kuty en A. Weyembergh " in F. Kuty en A. Weyembergh (olv), *La science pénale dans tous ses états*,^{1e} uitg. Brussel, Larcier, 2019, p. 147.

¹⁹ M. PARISSÉ en V. VERBRUGGEN, "Secret professionnel et vie privée : les traitements de données à caractère personnel (relatives à la santé) couvertes par le secret", *R.D.T.I.*, 2006/1, nr. 24, p. 19.

²⁰ EHRM, *Z. t. Finland*, 25 februari 1997, verzoek nr. 22009/93, §95.

²¹ Het Belgische Strafwetboek heeft een ingrijpende hervorming ondergaan, die uitmondde in de goedkeuring van de wetten van 29 februari 2024, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 8 april 2024, waarbij respectievelijk boek I en boek II van het nieuwe Strafwetboek werden ingevoerd. Deze hervorming heeft tot doel om de strafrechtelijke regels te moderniseren, te vereenvoudigen en samenhangender te maken, met name door de driedelige indeling van de strafbare feiten en de categorie van de overtredingen af te schaffen en tegelijkertijd een systeem van naar niveau gegradeerde straffen in te voeren. De bedoeling is om te zorgen voor meer duidelijkheid, grotere rechtszekerheid en de aanpassing aan de huidige eisen van het strafrecht, met name wat betreft het morele element en de doelstellingen van de straffen. De inwerkingtreding van het nieuwe Strafwetboek is vastgesteld op 8 april 2026, waardoor er een overgangperiode is waarin sectorale wetgevers en beroepsbeoefenaars zich kunnen aanpassen aan de nieuwe bepalingen en hun nieuwe nummering.

²² De jurisprudentie is het geheel van rechterlijke uitspraken van rechtbanken en hoven dat een bron van recht vormt. Het gaat dus om de wijze waarop rechters de wet in de praktijk toepassen en interpreteren.

²³ M. PARISSÉ en V. VERBRUGGEN, *op. cit.*, *R.D.T.I.*, 2006/1, nr. 24, p. 18.

waargenomen. Ook al zijn deze elementen niet expliciet vertrouwd gemaakt, vallen ze toch onder het beroepsgeheim omdat ze tijdens de uitoefening van de functie aan het licht komen.

Schending van het beroepsgeheim vormt geen strafbaar feit als de onthulling van het geheim het gevolg is van onvoorzichtigheid of nalatigheid van de bewaarder van het beroepsgeheim.²⁴ Om de schending strafbaar te maken, is het dus noodzakelijk dat er sprake is van een bewuste wil om het geheim te onthullen bij de bewaarder van het geheim.²⁵ De persoon die door deze onthulling schade heeft geleden, kan echter schadevergoeding eisen ter vergoeding van een fout.²⁶ Als een arts bijvoorbeeld per ongeluk een vertrouwelijk dossier zichtbaar op zijn bureau laat liggen en een derde dit zonder diens medeweten inziet, is er geen sprake van een strafbaar feit van schending van het beroepsgeheim, omdat de onthulling het gevolg is van nalatigheid en niet van opzettelijke wil. Als deze arts daarentegen vrijwillig vertrouwelijke informatie aan een derde bekendmaakt, is er wel sprake van een misdrijf. In het eerste geval kan de patiënt die schade heeft geleden, zelfs als er geen sprake is van een strafrechtelijk misdrijf, toch schadevergoeding eisen wegens de begane fout.

c. Regel van openbare orde

Artikel 352 van het Strafwetboek, dat schending van het beroepsgeheim strafbaar stelt, wordt beschouwd als een regel van openbare orde. De uitdrukking "openbare orde" verwijst naar beginselen en regels die tot doel hebben om de essentiële belangen van de gemeenschap te beschermen. Deze normen worden als essentieel beschouwd voor de goede werking van de staat en het handhaven van de maatschappelijke orde.²⁷

Ondanks het feit dat het beroepsgeheim een zaak van openbare orde is, sluit dit niet uit dat onder bepaalde voorwaarden uitzonderingen op deze verplichting kunnen worden overwogen, met name met toestemming van de patiënt.²⁸ Het beroepsgeheim is dus niet absoluut.

6.2. Personen die aan het beroepsgeheim zijn gebonden

Om te bepalen wie onder het beroepsgeheim valt, geeft artikel 352 van het nieuwe Strafwetboek geen uitputtende lijst, maar beperkt het zich tot een algemene categorie: personen die vanwege hun *staat of beroep* kennis dragen van geheimen.²⁹ Het oude artikel 458 van het Strafwetboek noemde namelijk specifiek "geneesheren, heekundigen, officieren van gezondheid, apothekers, vroedvrouwen". Deze categorieën personen zijn in ieder geval personen die vanwege hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun worden toevertrouwd.³⁰

De geheimhoudingsplicht geldt dus zonder onderscheid voor alle personen die een vertrouwensfunctie of opdracht uitoefenen.³¹

6.3. De deontologische codes

Naast artikel 352 van het Strafwetboek, dat de schending van het beroepsgeheim strafbaar stelt, wordt het beroepsgeheim ook specifiek geregeld door de specifieke deontologische codes van elk beroep.

Deze codes preciseren niet alleen de geheimhoudingsplicht, maar ook de wijze waarop deze in de dagelijkse praktijk moet worden toegepast, alsook de toegestane uitzonderingen (bijvoorbeeld wanneer er een ernstig en onmiddellijk gevaar bestaat voor een persoon of voor de samenleving).

Elk beroep heeft gedetailleerde deontologische regels, die kunnen worden geraadpleegd op de websites van de beroepsverenigingen en -orden:

²⁴ Doc. Parl., Kamer, 2022-2023, nr. 55-3518/001, p. 285.

²⁵ M. PARISSÉ en V. VERBRUGGEN, *op. cit.*, R.D.T.I, 2006/1, nr. 24, p. 18.

²⁶ Parl. doc., Kamer, 2022-2023, nr. 55-3518/001, p. 285.

²⁷ J.-M. HAUSMAN en G. SCHAMPS, "Aspects juridiques et déontologiques de l'activité de psychologue clinicien", 1ste uitg., Brussel, Bruylant, 2016, p. 217.

²⁸ J.-M. HAUSMAN en G. SCHAMPS, *op. cit.*, Brussel, Bruylant, 2016, p. 220.

²⁹ Het *beroep* verwijst naar een bepaalde beroepsactiviteit (arts, advocaat, notaris, enz.). In dit geval vloeit het beroepsgeheim rechtstreeks voort uit de uitoefening van het beroep: de persoon die dit beroep uitoefent, ontvangt noodzakelijkerwijs vertrouwelijke informatie. De *staat* beoogt een ruimer begrip dat verband houdt met de functie of de positie die een persoon bekleedt, ook al gaat het daarbij niet om een beroep in strikte zin of wordt dit niet permanent uitgeoefend. Het kan gaan om een bijzondere opdracht waardoor de persoon geheimen ontvangt (lid van een tuchtcommissie, bemiddelaar, enz.).

³⁰ Toelichting bij het Strafwetboek, p. 285.

³¹ N. COLETTE-BASECQZ, *op. cit.*, Brussel, Larcier, 2019, p. 151.

- **Artsen:** Medische deontologische code, te raadplegen op de website van [de Orde der Artsen](#).
- **Psychologen:** Koninklijk besluit van 2 april 2014 tot vaststelling van de deontologische regels voor psychologen, beschikbaar op de website van de [Psychologencommissie](#)
- **Verpleegkundigen:** Deontologische code voor Belgische verpleegkundigen, beschikbaar op de [website van de FOD Volksgezondheid](#).
- **Maatschappelijk werkers:** Belgische Franstalige deontologische code voor maatschappelijk werkers, raadpleegbaar via [de beroepsvereniging van maatschappelijk werkers](#). Voor Vlaamse lokale besturen is er niet één deontologische code, maar kunnen de algemene richtlijnen voor het opstellen ervan hier geraadpleegd worden: [Deontologische code | Vlaanderen.be](#)

Deze documenten bieden een nauwkeurige uitleg van wat het beroepsgeheim in elk domein inhoudt, onder welke voorwaarden een opheffing van het geheim kan worden overwogen en wat de ethische verantwoordelijkheden van beroepsbeoefenaars ten opzichte van hun patiënten en cliënten en de samenleving zijn.

Het beroepsgeheim is dus niet alleen een algemene strafrechtelijke verplichting, maar ook een fundamentele deontologische norm, aangepast aan de specifieke kenmerken van elk beroep en op transparante wijze toegankelijk voor het publiek en de beroepsbeoefenaars via de officiële websites.

6.4. Uitzonderingen op het beroepsgeheim

a. Wettelijke uitzonderingen: getuigenis voor de rechtbank of voor een parlementaire onderzoekscommissie en de wettelijke verplichting of toestemming om geheimen te onthullen

Artikel 352 van het Strafwetboek vermeldt zelf twee uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht. De eerste uitzondering betreft getuigenissen voor de rechtbank of voor een parlementaire onderzoekscommissie. De tweede betreft gevallen waarin de wet openbaarmaking verplicht of toestaat, zoals aangiften van geboorte, verdachte sterfgevallen, bepaalde besmettelijke of seksueel overdraagbare aandoeningen, enz.³²

Meer in het bijzonder heeft getuigenis voor de rechtbank betrekking op de situatie waarin de bewaarder van het geheim wordt opgeroepen om onderede te verschijnen voor een onderzoeksrechter of een rechter in eerste aanleg. Daarentegen vormen spontane aangifte of eenvoudig politieverhoor geen getuigenis voor de rechtbank.³³ In die gevallen moet de vertrouwenspersoon zwijgen.

Wanneer een bewaarder van het beroepsgeheim wordt opgeroepen om voor de rechtbank te getuigen, heeft deze bovendien het recht om al dan niet te spreken.³⁴ Het gaat dus niet om een verplichting. De persoon kan echter niet weigeren om op de dagvaarding te reageren en de eed af te leggen. Pas wanneer er vragen worden gesteld, kan deze nagaan of ze betrekking hebben op informatie die onder het beroepsgeheim valt.

b. Schuldig verzuim

Schuldig verzuim vloeit voort uit artikel 299 van het Strafwetboek. Volgens deze bepaling is schuldig verzuim "*het opzettelijk nalaten hulp te verlenen of te verschaffen aan iemand die in groot gevaar verkeert nadat de verzuimer deze toestand zelf heeft vastgesteld of nadat die toestand aan hem is beschreven door diegenen die zijn hulp inroepen*".

Deze bepaling verplicht iedereen om hulp te bieden aan een andere persoon die zich in een situatie van groot gevaar bevindt, op voorwaarde dat de persoon die aan de bepaling is gebonden, zich bewust is van het gevaar en hulp kan bieden zonder zijn eigen leven of dat van anderen ernstig in gevaar te brengen.

De verplichting om hulp te verlenen geldt voor iedereen en is dus niet beperkt tot personen die aan het beroepsgeheim gebonden zijn.

Wanneer aan deze voorwaarden is voldaan en de persoon toch nalaat hulp te verlenen aan een persoon in gevaar,

³² N. COLETTE-BASECOQZ, "a violation du secret professionnel dans une situation de maltraitance d'enfant. La justification par l'autorisation de l'article 458bis du Code pénal ou par l'état de nécessité", *Rev. dr. Santé*, 2009, p. 25.

³³ J.-M. HAUSMAN en G. SCHAMPS, *op. cit.*, Brussel, Bruylant, 2016, p. 235.

³⁴ T. MOREAU, "La violation du secret professionnel", in H. Bosly en Ch. De Valkeneer (red.), *Les infractions*, vol. 5, 1e uitg., Brussel, Larcier, 2012, p. 707.

begaat hij een misdrijf van schuldig verzuim.

Ten slotte is het belangrijk om te vermelden dat deze verplichting een middelenverbintenis is en geen resultaatsverbintenis. Als de verleende hulp adequaat leek, maar ondoeltreffend of ontoereikend blijkt te zijn, is er geen sprake van niet-verlening van hulp aan een persoon in gevaar.

Een voorbeeld: een persoon vertrouwt diens psycholoog toe dat die van plan is een moord te plegen. De psycholoog is dan op de hoogte van een ernstig gevaar dat een bepaalde persoon bedreigt. Als de psycholoog in deze omstandigheden kan handelen zonder zichzelf in gevaar te brengen – bijvoorbeeld door de bevoegde diensten te waarschuwen of door passende maatregelen te nemen om te voorkomen dat de persoon het voornemen uitvoert – kan het totale verzuim worden beschouwd als schuldig verzuim.

Als de psycholoog daarentegen te goeder trouw handelt door te proberen de situatie te de-escaleren, het risico in te schatten en redelijke maatregelen te nemen om het gevaar te voorkomen, voldoet deze aan diens zorgplicht, zelfs als deze maatregelen uiteindelijk niet voldoende zijn om de schade te voorkomen. In dat geval is er geen sprake van schuldig verzuim.

c. De noodtoestand

De noodtoestand is een door de rechtsleer³⁵ en de jurisprudentie vastgesteld begrip. Net als elk ander misdrijf kan de schending van het beroepsgeheim worden gerechtvaardigd door een noodtoestand. Het gaat om een situatie waarin een persoon zich bevindt wanneer er geen andere keuze is dan een misdrijf te begaan om een belang te beschermen dat hoger of gelijkwaardig is aan het belang dat wordt beschermd door het misdrijf.³⁶

Om van een noodtoestand te kunnen spreken, moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Het bestaan van een ernstig, onmiddellijk en zeker gevaar (een risico rechtvaardigt geen noodtoestand);
- Het belang dat door het plegen van het misdrijf wordt beschermd, moet groter zijn dan of gelijk zijn aan het opgeofferde belang (evenredigheidsbeginsel);
- Het is onmogelijk om het bedreigde belang op een andere manier te beschermen dan door het plegen van het misdrijf (subsidiariteitsbeginsel).

In ieder geval moet de bewaarder van het geheim per geval beoordelen of er sprake is van een noodtoestand die deze persoon toestaat om het geheim te onthullen.³⁷

Een concreet voorbeeld van een noodtoestand is het gedrag van een automobilist die over een volle witte lijn rijdt om te voorkomen dat deze persoon een voetganger aanrijdt die plotseling op de weg verschijnt. De automobilist begaat een misdrijf (het overschrijden van de lijn) om een hoger recht (het leven van de voetganger) te redden in het licht van een onmiddellijk en onvermijdelijk gevaar, waarbij de handeling noodzakelijk en evenredig is aan de dreiging.

d. Opheffing van het beroepsgeheim in geval van mishandeling van minderjarigen en kwetsbare personen

Artikel 353, §1 van het Strafwetboek voorziet in een uitzondering ten gunste van personen die, hoewel zij aan het beroepsgeheim gebonden zijn, misdrijven tegen minderjarigen of kwetsbare meerderjarigen aan de procureur des Konings kunnen melden, mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan.³⁸

De misdrijven waarvoor van het beroepsgeheim mag worden afgeweken, worden op limitatieve wijze opgesomd. Het gaat met name om aantasting van de seksuele integriteit, verkrachting, voyeurisme, incest, het zonder toestemming verspreiden van seksueel getinte inhoud, moord en opzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel, het aanzetten van een minderjarige tot prostitutie, enz.

Artikel 353, §1 van het Strafwetboek stelt ook voorwaarden aan de hoedanigheid van de personen die het slachtoffer zijn van dergelijke feiten. Deze personen moeten minderjarig zijn of zich in een kwetsbare situatie bevinden als gevolg

³⁵ In het recht is de rechtsleer het geheel van meningen, analyses en commentaren over een rechtsregel, een situatie of een juridische instelling, geuit door juristen zoals academici, advocaten of magistraten. Ze neemt de vorm aan van geschriften zoals artikelen, boeken of proefschriften en draagt bij tot de interpretatie en de evolutie van de rechtsnormen door een reflectie te bieden over het bestaande recht. Zoals de jurisprudentie vormt de rechtsleer een rechtsbron, net als de wet.

³⁶ T. MOREAU, *op. cit.*, Brussel, Larcier, 2012, p. 711.

³⁷ N. COLETTE-BASECQZ, *op. cit.*, *Rev. dr. Santé*, 2009, p. 24.

³⁸ J.-M. HAUSMAN en G. SCHAMPS, *op. cit.*, Brussel, Bruylant, 2016, p. 231.

van hun leeftijd, zwangerschap, ziekte, handicap of lichamelijke of geestelijke beperking, of als gevolg van partnergeweld of gewelddadige handelingen die worden gepleegd in naam van culturele drijfveren, gewoontes, religie, tradities of de zogenaamde "eer".

Iedereen die een geheim bewaart, kan de procureur des Konings hiervan op de hoogte brengen wanneer zich een van de volgende situaties voordoet:

- Het bestaan van een ernstig en onmiddellijk gevaar voor de fysieke of psychische integriteit van een minderjarige of een persoon in een kwetsbare situatie;
- Het bestaan van aanwijzingen voor een ernstig en reëel gevaar dat andere minderjarigen of personen in een kwetsbare situatie het slachtoffer worden van een van de misdrijven bedoeld in artikel 353, §1 van het Strafwetboek.

Om de procureur des Konings hiervan op de hoogte te brengen, moet de bewaarder van het beroepsgeheim niet in staat zijn om, zelf of met de hulp van derden, de fysieke of psychische integriteit van de minderjarige of de kwetsbare meerderjarige te beschermen. Het onthullen van informatie die onder het beroepsgeheim valt aan de procureur des Konings moet dus op subsidiaire wijze gebeuren. Alleen wanneer de bewaarder van het beroepsgeheim geen andere middelen meer heeft om de integriteit van de betrokken persoon te beschermen, kan de procureur des Konings hiervan op de hoogte worden gebracht.

Zelfs wanneer aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is de betrokken beroepsbeoefenaar niet verplicht om de onder het beroepsgeheim vallende informatie aan de procureur des Konings bekend te maken. Het betreft namelijk een *mogelijkheid* voor de bewaarder van het geheim en geen verplichting. Als de beroepsbeoefenaar echter het beroepsgeheim bewaart zonder de integriteit van de minderjarige of kwetsbare persoon te beschermen, loopt deze het risico te worden vervolgd wegens schuldig verzuim (zie boven).³⁹ Met andere woorden, het beroepsgeheim mag geen belemmering vormen om op te treden ter bescherming van de veiligheid van de betrokken personen.

e. Overleg om misdrijven te voorkomen

Artikel 353, §2 van het Strafwetboek bepaalt: "*Er is geen misdrijf wanneer iemand die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen, deze meedeelt in het kader van een overleg dat wordt georganiseerd, hetzij bij of krachtens een wet, hetzij bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings.*"

Dit overleg kan worden georganiseerd om de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden te beschermen, of om terroristische misdrijven of misdrijven gepleegd in het kader van een criminele organisatie te voorkomen. Met andere woorden, het gaat om een gestructureerde uitwisseling van informatie tussen de hulpdiensten, justitie en de politie, waardoor ernstige en complexe situaties doelgericht kunnen worden aangepakt.

Wanneer een bewaarder van het beroepsgeheim over verontrustende informatie beschikt en twijfelt aan het eigen vermogen om de fysieke en mentale integriteit van de persoon of van derden te beschermen, mag deze informatie gedeeld worden in het kader van een casuoverleg. Zo kan deze informatie beter worden beoordeeld en in een breder perspectief worden geplaatst, waarbij de hulpverlening en de politieke en justitiële aspecten van de zaak worden gecombineerd.⁴⁰

De vertrouwelijke informatie die tijdens dit overleg wordt gedeeld, mag alleen voor gerechtelijke doeleinden worden gebruikt om de specifieke misdrijven te vervolgen die aanleiding hebben gegeven tot het organiseren van dit overleg.

Artikel 43 van de ZSG-wet is een toepassing van artikel 353, §2 van het Strafwetboek. Het bepaalt dat wanneer een slachtoffer van seksueel geweld aangifte doet, er een casuoverleg kan worden georganiseerd om diens fysieke en psychische integriteit beter te beschermen. Aan dit overleg kunnen het ziekenhuis, de gespecialiseerde slachtofferhulpdiensten, de politie en het parket deelnemen, indien er aanwijzingen zijn dat het slachtoffer gespecialiseerde begeleiding nodig heeft of dat de reeds geboden hulp niet toereikend is. De betrokken beroepsbeoefenaars zijn nooit verplicht om aan deze vergadering deel te nemen, noch om vertrouwelijke informatie vrij te geven als zij dat niet wensen. Tijdens het overleg mag alleen informatie worden gedeeld die strikt noodzakelijk is voor de bescherming van het slachtoffer.

Wanneer een minderjarige bijvoorbeeld al meerdere keren is opgenomen in een ZSG en er een vermoeden bestaat dat er sprake is van een loverboy-situatie, kan een casuoverleg worden georganiseerd om het slachtoffer extra

³⁹ N. COLETTE-BASECQZ, *op. cit.*, *Rev. dr. Santé*, 2009, p. 27.

⁴⁰ Parl. doc. Kamer, 2016-2017, nr. 54-2259/001, p. 218.

ondersteuning te bieden.⁴¹

6.5. Gedeeld beroepsgeheim

De gezondheidszorg wordt steeds meer georganiseerd volgens een netwerkmodel, met name in de ziekenhuizen. Dit houdt in dat er informatie wordt uitgewisseld tussen de verschillende teams, een praktijk die bekend staat als "gedeeld beroepsgeheim".⁴²

Gedeeld beroepsgeheim is een begrip dat in de rechtsleer en jurisprudentie is vastgelegd en waarvoor geen wettelijke bepalingen bestaan. Dit begrip wordt echter wel vermeld in verschillende deontologische codes (zie hierboven).

Gedeeld beroepsgeheim is een vorm van uitwisseling van vertrouwelijke informatie tussen beroepsbeoefenaars die onderworpen zijn aan het beroepsgeheim, in het kader van een gezamenlijke opdracht om de continuïteit, de kwaliteit en de coördinatie van de zorg of de interventie te waarborgen.

In de gezondheidszorg heeft het gedeeld beroepsgeheim betrekking op situaties waarin meerdere gezondheidswerkers zorg verlenen aan een patiënt en waarin het delen van informatie tussen deze beroepsbeoefenaars noodzakelijk is om een doeltreffende en kwalitatief hoogwaardige zorg te garanderen.

Het beroepsgeheim kan worden gedeeld als aan de volgende voorwaarden⁴³ is voldaan:

- Het delen van informatie mag alleen plaatsvinden tussen beroepsbeoefenaars die aan het beroepsgeheim zijn gebonden;
- De beroepsbeoefenaars oefenen hun beroep uit in dezelfde context en streven hetzelfde doel na, doorgaans op therapeutisch of sociaal vlak;
- Het delen van informatie is beperkt tot de informatie die nodig is voor het goede verloop van de opdracht van de beroepsbeoefenaars;
- De persoon wordt geïnformeerd over welke gegevens worden gedeeld, met wie en voor welk doel;
- De persoon maakt geen bezwaar tegen het delen van de gegevens.⁴⁴

Deze voorwaarden zijn zowel in de rechtsleer als in de professionele deontologische codes, zoals die van psychologen of artsen, opgenomen. De naleving van deze voorwaarden garandeert dat het gedeelde beroepsgeheim niet afwijkt van de fundamentele regels van het beroepsgeheim.

Het is echter belangrijk om te benadrukken dat deze vorm van delen de beroepsbeoefenaar niet ontslaat van diens verantwoordelijkheid en dat voorzichtigheid geboden is om buitensporige openbaarmaking te voorkomen. Alleen een medische noodtoestand kan echter een afwijking van de vereiste toestemming van de patiënt rechtvaardigen.⁴⁵

Bovendien voorziet artikel 42 van de ZSG-wet ook in het delen van informatie tussen de politiediensten en beroepsbeoefenaars in de gezondheidszorg. Deze bepaling specificeert namelijk welke informatie zorgverleners van de ZSG-structuur met toestemming van het slachtoffer mogen delen met de politie en de gerechtelijke autoriteiten, zonder dat dit een schending van het beroepsgeheim inhoudt, in het geval dat het slachtoffer zich bij de ZSG-structuur meldt en aangeeft een klacht te willen indienen.⁴⁶

6.6. Conclusie

Het beroepsgeheim vormt een fundamentele pijler van de vertrouwensrelatie tussen zorgverleners en hun patiënten. De doelstelling ervan is om de vertrouwelijkheid van de uitgewisselde informatie te waarborgen en zowel de individuele belangen van de betrokkenen als die van de samenleving te beschermen. De mogelijkheid om vrijuit met

⁴¹ Parl. Doc., Kamer, nr. 55-3917/001, p. 86.

⁴² J. MULLER en E. DELHAISE, *Droit hospitalier*, Larcier, 2025, p. 848.

⁴³ T. MOREAU, op. cit., Brussel, Larcier, 2012, p. 715-716.

⁴⁴ Het verzet van de patiënt tegen het delen van zijn gegevens moet in principe worden gerespecteerd. De zorgverlener moet de patiënt echter duidelijk uitleggen waarom het delen van bepaalde informatie nuttig of noodzakelijk is (continuïteit van de zorg, veiligheid, doeltreffendheid van de behandeling) en de patiënt informeren over de mogelijke risico's of gevolgen van zijn weigering. Deze dialoog is bedoeld om geïnformeerde toestemming te verkrijgen, maar mag geen dwang worden. Als de weigering blijft bestaan, kan de zorgverlener zijn interventie aanpassen, beperken of stopzetten.

⁴⁵ J. MULLER en E. DELHAISE, *Droit hospitalier*, Larcier, 2025, p. 850.

⁴⁶ Parl. doc., Kamer, nr. 55-3917/001, p. 85.

een professional te praten zonder te vrezen dat gevoelige informatie wordt onthuld, is namelijk van cruciaal belang voor het waarborgen van een klimaat van vertrouwen, sociale cohesie en de toegang tot adequate zorg.

Deze verplichting is gebaseerd op artikel 352 van het Strafwetboek, dat het opzettelijk onthullen van toevertrouwde geheimen strafbaar stelt. Deze bepaling, die de aard van de geheimen niet strikt definieert, omvat zowel informatie die rechtstreeks door de patiënt is toevertrouwd als informatie die door de beroepsbeoefenaar tijdens de uitoefening van diens functie is ontdekt of werd afgeleid. Het is belangrijk om te benadrukken dat schending van het beroepsgeheim alleen een strafbaar feit is als deze met opzet plaatsvindt.

Hoewel het om een principe van openbare orde gaat en dus dwingend is, bestaan er uitzonderingen. Artikel 352 van het Strafwetboek voorziet met name in afwijkingen in twee specifieke gevallen: wanneer het gaat om getuigenissen voor de rechtbank of voor een parlementaire onderzoekscommissie, en wanneer de wet bepaalde verklaringen oplegt, zoals verklaringen van geboorte, overlijden of besmettelijke ziekten. Deze uitzonderingen stellen beroepsbeoefenaars in staat om zich onder bepaalde voorwaarden uit te spreken, zonder dat deze verplichting systematisch wordt opgelegd. Men kan kiezen om al dan niet te antwoorden, afhankelijk van de informatie die onder het beroepsgeheim valt.

De noodtoestand, een concept dat door de jurisprudentie is vastgesteld, maakt het ook mogelijk om de opheffing van het beroepsgeheim te rechtvaardigen in uitzonderlijke situaties waarin de bescherming van een hoger belang, zoals het redden van levens of de bescherming van de gezondheid, dit vereist. Dit complexe wettelijke kader vereist een beoordeling per geval, afhankelijk van de omstandigheden en het dreigende gevaar.

Naast de wettelijke uitzonderingen waarin artikel 352 van het Strafwetboek voorziet, legt artikel 299 van het Strafwetboek iedereen – ook personen die aan het beroepsgeheim zijn onderworpen – de plicht op om hulp te verlenen aan een persoon in gevaar. Dit is een wettelijke verplichting die zwaarder weegt dan de geheimhoudingsplicht. Bovendien staat artikel 353, §1 toe dat het beroepsgeheim wordt opgeheven om minderjarigen of kwetsbare personen te beschermen tegen ernstige misdrijven. Deze afwijking blijft echter facultatief, aangezien de beroepsbeoefenaar de mogelijkheid heeft, maar niet de verplichting, om dergelijke feiten te melden.

Ten tweede biedt artikel 353, §2 van het Strafwetboek beroepsbeoefenaars de mogelijkheid om in ernstige situaties, met name op het gebied van terrorisme, radicalisme of georganiseerde criminaliteit, met elkaar te overleggen om mogelijke misdrijven te voorkomen. Dit overlegmechanisme is strikt gereguleerd en verplicht de beroepsbeoefenaars niet om deel te nemen, maar biedt een wettelijke mogelijkheid om informatie te delen in complexe situaties waarin de openbare veiligheid of de bescherming van derden in het geding is.

Ten slotte wordt het concept van gedeeld beroepsgeheim ook erkend in de gedragscodes, hoewel het niet expliciet in de wet is vastgelegd. Het stelt beroepsbeoefenaars in staat om vertrouwelijke informatie met elkaar te delen in het kader van eenzelfde opdracht, teneinde de kwaliteit van de zorg te optimaliseren. Dit delen is strikt gereguleerd en onderworpen aan voorwaarden, met name de voorafgaande informatieverstrekking aan de patiënt en de beperking van de uitgewisselde informatie tot de strikt noodzakelijke. Dit mechanisme is een antwoord op de toenemende eisen van interprofessionele samenwerking in de gezondheidszorg.

Hoewel het een fundamenteel beginsel van de vertrouwensrelatie vormt, is het beroepsgeheim dus niet absoluut. Het hangt af van de sociale en juridische realiteit, met duidelijk omschreven uitzonderingen die het mogelijk maken om de bescherming van individuen te verzoenen met de vereisten aangaande volksgezondheid, veiligheid en justitie.

7. HANDELINGSPLANNEN EN BIJLAGEN

De handelingsplannen beschrijven per type medewerker of slachtoffer de procedures in verband met de zorg op het ZSG. Deze handelingsplannen maken integraal deel uit van het ZSG-model en worden omschreven in volgende hoofdstukken:

- **Hoofdstuk 1:** Handelingsplan voor de ZSG-verpleegkundige in de Zorgcentra na Seksueel Geweld – meerderjarige slachtoffers
- **Hoofdstuk 2:** Handelingsplan voor de ZSG-psycholoog in de Zorgcentra na Seksueel Geweld
- **Hoofdstuk 3:** Handelingsplan voor de inspecteur seksueel geweld in de Zorgcentra na Seksueel Geweld
- **Hoofdstuk 4:** Handelingsplan voor de opvang van minderjarige slachtoffers in de Zorgcentra na Seksueel Geweld

Bijlagen behorende tot het ZSG-model zijn:

- **Bijlage 1:** Vordering betreffende het forensisch onderzoek in een Zorgcentrum na Seksueel Geweld
- **Bijlage 2:** Vordering betreffende aanstelling deskundige DNA – forensisch stappenplan afgenomen in een Zorgcentrum na Seksueel Geweld
- **Bijlage 3:** Vordering betreffende de bewaring van de DNA-stalen van een forensisch onderzoek, uitgevoerd in een Zorgcentrum na Seksueel Geweld, op het aangesteld laboratorium

COLOFON

Redacteur:

Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen
Victor Hortaplein 40
1060 Brussel
T 02 233 44 00
info@igvm.be
<https://igvm.be>

Oorspronkelijke auteurs:

Prof. Dr. Ines Keygnaert | Saar Baert
International Centre for Reproductive Health
Vakgroep Volksgezondheid en Eerstelijnszorg
Universiteit Gent

Verantwoordelijke uitgever:

Michel Pasteel – directeur van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen

Depotnummer:

D/2026/10.043/10

Jaar uitgave:

2026

De functies, titels en graden die in deze publicatie worden gebruikt, verwijzen naar personen van eender welk geslacht of genderidentiteit.

In functie van eventuele referentie naar de nationale criteria en standaardprocedures, gelieve steeds volgende bronvermelding te gebruiken: Keygnaert, I. & Baert, S. (2020). Nationale Criteria en Standaardprocedures voor Zorgcentra na Seksueel Geweld in België. In Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (ed). *Zorgcentra na Seksueel Geweld in België: het ZSG-model* (Editie 2026). Brussel: IGVM.

Cette publication est également disponible en français.

Instituut voor de gelijkheid
van vrouwen en mannen

FACULTY OF MEDICINE
AND HEALTH SCIENCES

.be